

Dědeček se narodil v době, kdy myšlenka pangermanismu zachvacovala německé hoteliéry, velkostatkáře, vysokoškolské profesory a obchodníky se smíšeným zbožím jako virová chřipka. A vyrostl, když vítězni čeští sokolové zpupně pěli na karlovarské kolonádě Hej, Slované, což jim u německých hoteliérů přitížilo. Nelhal. Opravdu mu to bylo jedno, opravdu chtěl jen klid a pořádnou práci, s čímž jaksí rozvážnění politikové nepočítali. Dědeček totiž patřil k lidu. Ne k tomu lidu, jehož jménem se politické dovolávali historických práv, vyhlašovali válku a podepisovali rozsudky smrti. Ačkoliv, jak vidno, žil v Egerlandu během staletí kdekdo, takový lid tam nežil nikdy, takový lid nežil nikde na naší planetě. Dědeček patřil k těm, kteří v Egerlandu a přilehlých horách opravdu bydlili. A věrme: nebyl to zlý lid. Plahočili se na polích a po lesnatých stráních, v porcelánkách a sklárnách vdechovali jedovatý prach. Co je pangermanismus nevěděli a německy mluvili především proto, že je to naučily maminky. Jejich předkové nepřišli na slovanské Sedlčansko šířit věčnou pochodeň němectví, ale z důvodů daleko prostších: věřili, že tu líp užíví rodinu. Že si postaví dům. Klučili lesy, ranami seker stloukali dřevěné chalupy, orali kamenitou půdu, rvali se s horami o každé zrnko ovsu, o každý brambor, báli se vrchnosti, báli se vichřice a tam, kde jejich vesnice narazily na českou řeč, ženili se a vdávali s lidmi této řeči s takovou radostí, s jakou se vůbec lze ženit a vdávat. V podstatě tak činili ještě ve století devatenáctém. Navzdory velkoněmeckým ideím, Bismarckovi a zjizveným buršákům.

Zdeněk Šmíd (Strašidla a krásné panny)

Stálo jim to za to?

Tuto vtíravou otázku si snad položí každý dnešní civilizací zhýčkaný obyvatel měst aniž tuší, že Krušné hory byly nejvíce obydlenými horami Evropy. Hustota osídlení nezvyklá, hory plné měst, obcí, osad i jednotlivých stavení. Vše díky těžbě rud. Loterie vedoucí k bohatství?

Ne. Za vidinou (nerostného) bohatství se až na výjimky pokaždé skrývalo mnoho práce, která měla vždy svůj rub a líc. Jednak to byla dřina, nezřídka spojená s ohrožením života, jednak, což vidíme raději, je to převážně náhoda a štěstí, a což už nevidíme příliš rádi – obvykle u několika málo jednotlivců, kteří přišli v pravý čas na správné místo. Lidská povaha se v průběhu věků zas až tak nezměnila. Tehdy nebyla kasina, herny, sportka, či SMS hrátky o milion. Rovněž vyhledávat nevšední dobrodružné zážitky se nenosilo. Adrenalin produkoval sám zdejší život.

Z dnešního pohledu byly největším bohatstvím Krušnohoří sídelní celky, dobrodruhy vydupané z divočiny. Když prvotní euforie vyprchala, nastalo období „jak přežít“ v prostoru drsných horských hřebenů. Krušnohorcům ani nepřišlo na mysl opustit zdejší krajinu. Srostli s ní, pevně zapustili kořeny. „*Sníh na Klínovci 6. února 1556 zavalil několik domů, sedm lidí zahynulo*“, oznamuje strohý zápis v Mathesiově jáchymovské kronice (pozn.: nejedná se o dnešní Klínovec, ale o vrch nad Jáchymovem). Neodradila je ani tzv. „malá doba ledová“ (1619-1897), která drsné klima učinila ještě nesnesitelnější. Na samém konci 18. století dokonce označil doktor Mercel tuto oblast za „saský severní pól“, který je „... na české straně ještě o něco drsnější“. „*Místní usedlík*“, píše Mercel, „*ovládá stejně dobře jako Laponec pohyb na prkýnkách připevněných k nohám a klouže s nimi rychle i v nejhlubším sněhu*“ (a pak že první lyžaři se proháněli v Krkonoších).

Krušné hory jako celek nebyly nikdy prosperujícím regionem. Žít zde bylo zosobněné odříkání, možná i paličatost za každou cenu se jim postavit. Drsné podmínky života na hřebeni hor drsně charakterizoval lékař Greiseliuss, který sem zaskočil z Vídně při inspekční cestě do Jáchymova roku 1670. „*Dvě míle od tohoto Údolí je ves, která se nazývá Boží Dar. Je to tak mizerné místo, že by se tam stěží mohl zdržovat vrabec. Vysoko položené, v mracích a mlhách. Nenajde se tam rostlina ani plod, tím méně strom. Obyvatelé tohoto místa mají jen tři roční období, o létě nevědí nic. Je to místo studené, kromě toho nanejvýše mokré. Ano takové, že tráva, kterou nechávají ležet, protože buď není k žádnému užitku, nebo se na ní nepase žádné zvíře, nebo i kdyby byla k užitku, nemůže uschnout. Každoročně zetlí jedna na druhé. V okolí jsou bažiny pokryté svou trávou, takže jsou omylem pokládány za pevnou zem, o takové hloubce, že se tam může propadnout člověk i s koněm. A že se to kdysi stávalo, vypravovali mně obyvatelé.*“

Takže stálo to za to? Určitě ano. Jako na každých horách. Už jen ta věčná kolize skomírající zimy s nastupujícím životem. Sněhem zvalená stará šed' kontra barvitě nové. Proklínané kouzlo měl i křečovitý záchvěv zachovat vše při starém. Nový příděl sněhu už ale byl jen pro smích. Nebylo pochyb, že nalitá poupata pokoří každou závěj a krásu rozpuku dřívě či později vystaví na odiv. Stálo to i za ty opojné chvílky, kdy melancholický pohled spásal pestrobarevnou louku. A co špacír v pryskyřici provoněném lese, rozpáleném zřídkačným letním žárem? Ani hřibům babího léta nešlo odolat, přestože ve vzduchu se již něco tetelilo. Neblahou předtuchu na krátký okamžik prosvětliła poetická paleta barev falešně kvetoucího podzimu. Tiché, zádumčivé a husté závoje mlh, zahalující lesy i skaliska, divoké říjnové vichry, burácující na temenech hor, i chraptivé krákání krkavců ve chmurném ovzduší už nesměly nikoho zaskočit. Mysl i domácnost byly nachystané. Nejtěžší období zdejšího bytí opět stálo přede dveřmi. Horská zima se svými mrazy a sněhovými bouřemi. Postrach horalů.

Jáchymov (2009)

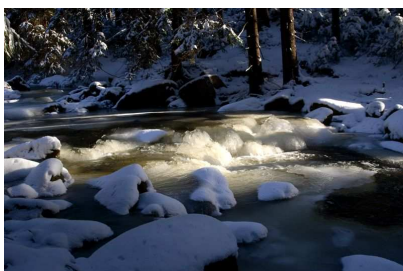
Jáchymov (2009)

Jáchymov (2009)

Ryžovna (2009)

Černá (2009)

Ryžovna (2009)

Háje (2009)

Ryžovna (2009)

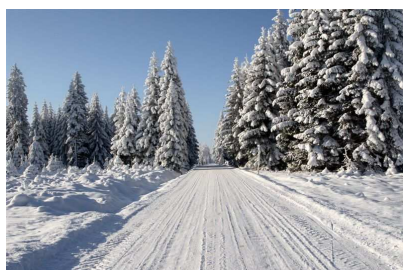
Háje (2009)

NPR Božídarské rašeliniště (2009)

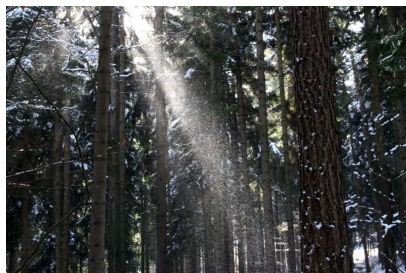
Špičák (2009)

Myslivny (2009)

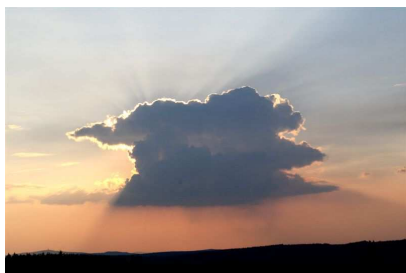
Jáchymov (2007)

Jáchymov (2007)

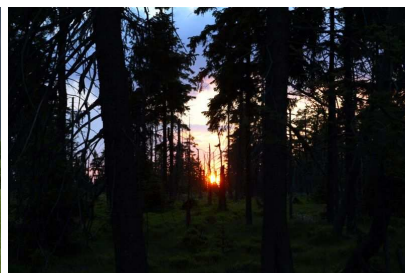
Jáchymov (2007)

Bludná (2008)

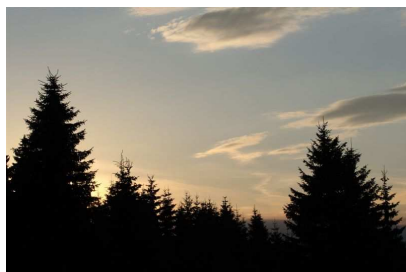
Háj (2008)

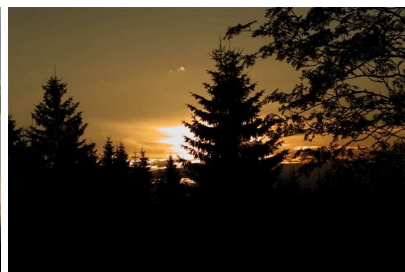
NPR Božídarské rašeliniště (2008)

Jáchymov (2010)

Jáchymov (2010)

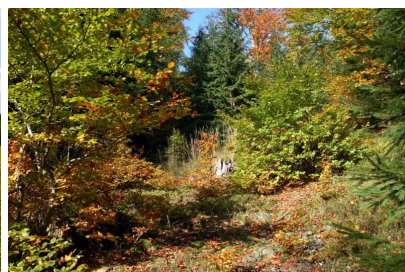
Jáchymov (2010)

Ryžovna (2010)

Jáchymov (2010)

Jáchymov (2007)

Jáchymov (2010)

Jáchymov (2010)

Jáchymov (2010)

některé květiny z okolí jáchymovského

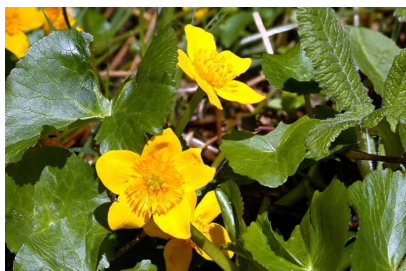
lýkovec jedovatý (2009)

podběl lékařský (2009)

jaterník podléška (2008)

blatouch bahenní (2008)

devětsil bílý (2009)

podbělek šupinatý (2007)

prvosenka vyšší (2007)

plicník lékařský (2007)

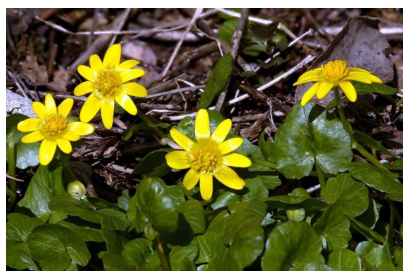
violka vonná (2007)

křivatec žlutý (2009)

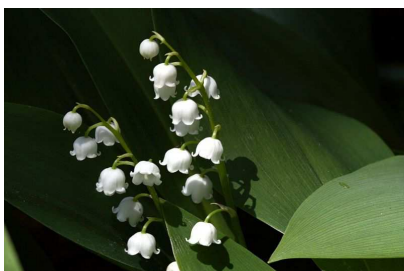
mokrýš střídavolistý (2008)

oršeť jarní (2008)

vachta trojlistá (2008)

konvalinka vonná (2007)

prstnatec plamatý (2007)

upolín evropský (2008)

žluťucha orlíčkolistá (2008)

pstroček dvoulistý (2009)

zběhovce lesní (2009)

sedmikvítek evropský (2007)

hvozdík kartouzek (2009)

kociánek dvoudomý (2009)

mléčivec alpský (2008)

prha (arnika) chlumní (2007)

lilie cibulkonosná (2009)

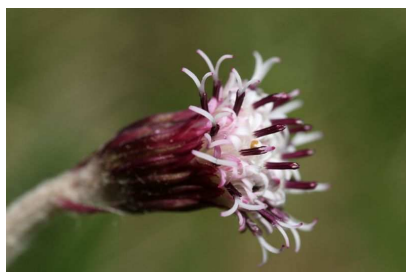
kamzičník rakouský (2008)

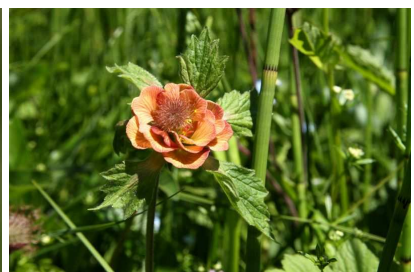
jestřábník oranžový (2008)

lilie zlatohlávek (2007)

podbělice alpská (2008)

kuklík potoční (2007)

kosatec bezlistý (2009)

kopretina bílá (2008)

mochna bažinná (2010)

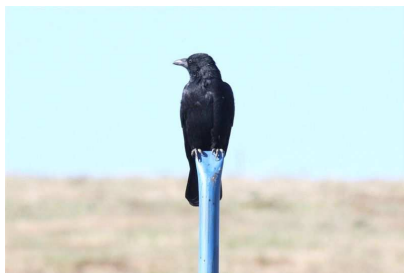
vrбка (vrbovka) úzkolistá (2010)

hořec tolitovitý (2009)

ocún jesenní (2009)

krkavci jsou v pohodě, zima je prozatím v nedohlednu

(Loučná, říjen 2010)